

Κριτήριο Αξιολόγησης

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ:

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ:

ΒΑΘΜΟΣ:

Ο,τι δεν απαγορεύεται επιτρέπεται;

Ένα μεγάλο ερώτημα, που απασχολεί τον άνθρωπο από τότε που άρχισε να προβληματίζεται για το νόημα της ζωής και της ίδιας της ύπαρξής του, είναι και το πιο πάνω.

Αιώνες ολόκληρους το ερώτημα αυτό δεν βρήκε μια απάντηση που να είναι αποδεκτή από όλους τους ανθρώπους. Αυτό συμβαίνει, γιατί η ζωή των ανθρώπων ρυθμίζεται αφενός από τους γραπτούς νόμους και κανόνες που είναι προϊόν συμβάσεως ανάμεσα στους ανθρώπους και αφετέρου από τους άγραφους ηθικούς νόμους και κανόνες.

Κατά συνέπεια, και οι άνθρωποι χωρίζονται σε δύο κατηγορίες: Σ' αυτούς που πιστεύουν ότι επιτρέπεται να κάνουν οτιδήποτε τους συμφέρει προσωπικά, αρκεί να μην απαγορεύεται από τους γραπτούς νόμους και κανόνες που έχει θεσπίσει μια Πολιτεία ή ένα οποιοδήποτε άλλο οργανωμένο σύνολο στο οποίο ανήκουν, και σ' εκείνους που πιστεύουν ότι ο άνθρωπος δεν επιτρέπεται να προβαίνει σε πράξεις και ενέργειες και να εγείρει απαιτήσεις που, ναι μεν δεν απαγορεύονται από τους γραπτούς νόμους, τους κανονισμούς και τα διάφορα καταστατικά, όμως αντιβαίνουν και συγκρούονται και παραβιάζουν κατάφωρα τους άγραφους ηθικούς νόμους.

Οι άνθρωποι της πρώτης κατηγορίας αναγνωρίζουν μόνο τους γραπτούς νόμους που πηγάζουν από την πεπερασμένη σοφία των ανθρώπων. Γι' αυτούς δεν υπάρχει ηθική, άγραφοι δηλαδή νόμοι, και πιστεύουν ότι έχουν το δικαίωμα να πράξουν οτιδήποτε μπορεί να ξεφύγει από τη **λαβίδα** του γραπτού νόμου, εφ' όσον αυτό τους συμφέρει. Οι άνθρωποι αυτού του είδους, παρόλο που αρνούνται κατά βάθος την ύπαρξη της ηθικής, είναι δηλαδή αμοραλιστές - κατά κανόνα επικαλούνται την ηθική, με αρκετή δόση ιησουιτισμού¹, μόνο όταν κάποιος άλλος, που ανήκει στη δική τους συνομοταξία, ενεργήσει νομότυπα κατά τρόπον βλαπτικό προς τα δικά τους προσωπικά συμφέροντα. Είναι φανερό ότι τοιούτου είδους άνθρωποι έχουν πλήρως ελαστική συνείδηση απέναντι στην ηθική διάκρι-

ση καλού και καλού, είναι εγκλωβισμένοι μέσα στη μικροπρεπή ιδιοτέλειά τους και τα όρια του κόσμου τους εξαντλούνται στα όρια του μίζερου εαυτού τους. Συνεπώς είναι όχι μόνο απρόθυμοι αλλά παντελώς ανίκανοι να υπηρετήσουν το σύνολο και τις κοινές επιδιώξεις του. Εντάσσονται σε σύνολα με πομπώδεις συνήθως διακηρύξεις περί της επιθυμίας τους να προσφέρουν, αλλά με ανομολόγητο σκοπό να ωφελήσουν απλώς και μόνον τον εαυτό τους. Έτσι η οποιαδήποτε φαινομενική προσφορά τους και μακρόχρονη παρουσία τους σε επάλξεις αποδεικνύεται μακροπρόθεσμα ότι στοχεύει στην εξυπηρέτηση του ίδιου του εαυτού τους.

Όσοι ανήκουν στη δεύτερη κατηγορία πιστεύουν ότι, εκτός από τους γραπτούς νόμους που αποτελούν προϊόν της ανθρώπινης σοφίας, υπάρχουν και οι άγραφοι ηθικοί νόμοι που πηγάζουν από τον ίδιο το Θεό και την άπειρη σοφία Του. Πηγάζουν από τη θεία Δίκη που είναι αιώνια και η ύπαρξή της οδηγεί τον άνθρωπο σ' ένα συνεχή αγώνα αυτοβελτίωσης μέσα από τον περιορισμό του εγωισμού, της απληστίας και της πάσης φύσεως **βουλμίας**. Περιστελλεί την ιδιοτέλεια πέρα από τα όρια του γραπτού νόμου και των κάθε λογής συμβάσεων. Εξοπλίζει τον άνθρωπο με ισχυρές ηθικές αντιστάσεις και εξασφαλίζει έτσι την αρμονία της κοινωνίας, δηλαδή του συνόλου. Προσανατολίζει τη συνείδηση του ανθρώπου σταθερά προς την ιδέα του Αγαθού, τις δυνάμεις δηλαδή του καλού και δεν αφήνει να εκδηλώνονται οι κακές πλευρές του εαυτού μας. Δεν μας επιτρέπει να τα θέλουμε όλα δικά μας, να τα θέλουμε όλα για τον εαυτό μας. Μας επιτρέπει την αναγνώριση και του διπλανού μας. Έχει και αυτός δικαίωμα στη ζωή και στην προσφορά. Είναι και αυτός άξιος και ικανός. Ακόμα κι αν ο γραπτός νόμος μας το επιτρέπει δεν είναι ηθικά αποδεκτό να θέλουμε να τα κρατήσουμε όλα για μάς. Ας αφήσουμε και κάτι στους άλλους. Στο κάτω-κάτω αξίζουν και οι άλλοι όσο κι εμείς.

Όλα αυτά ισχύουν σ' όλες τις εκδηλώσεις της ζωής μας. Συμβαίνουν βεβαίως και στην πολιτική. Όμως πρέπει όλοι να θυμόμαστε ότι κριτήρια της αξίας των ανθρώπων στις Δημοκρατίες είναι το **πνεύμα** και η αρετή. Και πρέπει εμείς τουλάχιστον, που φιλοδοξούμε να ηγηθούμε των άλλων, να αποδεικνύουμε εμπράκτως και σ' όλες τις περιπτώσεις την ποιότητα του πνεύματός μας και το ύφος της αρετής μας.

(Κείμενο του Κυριάκου Αναστασιάδη αποθησαυρισμένο από το Διαδίκτυο)

1 **Ιησουιτισμός (μτφ):** υποκριτική ευσέβεια.